

Obrazac „Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu“

OSNOVNI PODACI

Ime i prezime	Jelena Mihalić
Zvanje	dipl. kateheta i učitelj duhovnosti
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	OŠ Jordanovac
Adresa elektroničke pošte	jelena.mihalic5@gmail.com jelena.ivezic@skole.hr
Naslov metodičkih preporuka	Židovstvo
Predmet (ili međupredmetna tema)	Katolički vjeronomak
Za međupredmetnu temu obavezno navesti u sklopu kojega nastavnoga predmeta se izvodi. Dodatno može i sat razrednika ili izvannastavna aktivnost, ali najmanje jedan nastavni predmet je obavezan.	
Razred	5.

OBVEZNI ELEMENTI

Odgono-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	OŠ KV A.5.3. Učenik objašnjava prisutnost Božjih tragova u povijesti i u drugim religijama, razlikuje glavna obilježja monoteističkih religija radi razumijevanja i poštovanja drugih ljudi i njihovih životnih vrijednosti Razrada ishoda: Učenik prepoznaje i opisuje glavna obilježja monoteističkih religija – Židovstvo (simbol, utemeljitelj, vrijeme i mjesto nastanka, božanstvo, bogomolja, sveta knjiga) OŠ KV D.5.3.Učenik istražuje i izdvaja temeljne pojmove drugih religija, uočava njihov utjecaj i obilježja u suvremenome društvu (u umjetnosti, književnosti, glazbi, filmovima...)
--	--

	<p>Razrada ishoda:</p> <p>Učenik prepoznaje simbole i obilježja u svom okruženju (medijima, glazbi, filmovima)</p>
Tijek nastavnoga sata	<p>MOTIVACIJA (10 minuta) Učenik prepoznaje fotografije: rabina, sinagoge, Davidove zvijezde, menore, Tore, Hrama, Jeruzalema, hebrejskog koji se nalaze na prezentaciji, prisjećanjem, samostalno ili uz pomoć učitelja.</p> <p>SREDIŠNJI DIO SATA (20 min) Učenici slušaju izlaganje uz pomoć prezentacije. Tijekom izlaganja postavljaju pitanja, traže i dobivaju pojašnjenja. Učitelj potiče učenike na istraživački rad kako bi produbili osnovne informacije koje su primili i procesuirali tijekom sata, a i one s kojima su se već susreli (filmovi, muzeji...)</p> <p>SINTEZA S AKTUALIZACIJOM (10 min) (Povezivanje pojmove s pojašnjnjem u digitalnom alatu Wordwall) Osmosmjerka za one koji žele znati više Učenik objašnjava sličnosti i razlike između Židova i kršćana</p> <p>VREDNOVANJE (5 min) Izlazna kartica</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>1. MOTIVACIJA Učenik prepoznaje fotografije: rabina, sinagoge, Davidove zvijezde, menore, Tore, Hrama, Jeruzalema, hebrejskog koji se nalaze na prezentaciji, prisjećanjem, samostalno ili uz pomoć učitelja.</p> <p>2. SREDIŠNJI DIO SATA Učenici slušaju izlaganje uz pomoć prezentacije. Tijekom izlaganja postavljaju pitanja, traže i dobivaju pojašnjenja. Učitelj potiče učenike na istraživački rad kako bi produbili osnovne informacije koje su primili i procesuirali tijekom sata, a i one s kojima su se već susreli (filmovi, muzeji...)</p>

Abraham – praotac izraelskog naroda

O počecima biblijske povijesti čitamo u **Knjizi Postanka**. Početak te povijesti ujedno je i početak izraelske povijesti. Prema Bibliji povijest židovstva počinje s Abramom koji je živio između 2100. i 1500. g.pr.Kr. Bio je sin Teraha koji je u vrijeme seobe patrijarha krenuo iz urskog kraja, putovao je dolinom Eufrata, preko Babilona i nastanio se u Haranu. Abram se rodio negdje uz granicu današnje Sirije i Turske. Sve upućuje na Haran odnosno grad Sanliurfa u Turskoj. Bilo je to vrijeme nomadskih plemena koja su se selila iz jednoga mjesta u drugo u potrazi za boljom ispašom za svoja stada ovaca i goveda. Svijet u kojem su živjeli predci Izraela bio je svijet bogatih i snažnih kraljevstava, a obuhvaća prostor Egipta, Palestine i Mezopotamije poznat pod nazivom „plodni polumjesec“.

U Abramovo vrijeme ljudi su zamišljali bogove u tajnim silama prirode: Mjesecu, Suncu, munji, vulkanima... Bogovima se pridavala velika moć. Ljudi su ih željeli udobrovoljiti, pridobiti njihovu naklonost ili oproštenje. Stoga su im prinosili žrtve ili darove, darujući im ono najdragocjenije. Jednoga dana Abram je doživio neizrecivo iskustvo susreta s Bogom. Doživio je da mu Bog govori: *“Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskoga, u krajeve koje će ti pokazati. Veliki će ti narod od tebe učiniti, blagoslovit će te, ime će ti uzveličati, i sam ćeš biti blagoslov. Blagoslivljat će one koji te blagoslivljali budu, koji te budu kleli, njih će proklinjati; sva plemena na zemlji tobom će se blagoslivljati”*. Povijest židovstva počinje Abramom. Bog ga je pozvao, a on se odazvao tom pozivu u nepoznato. Vjera je taj put.

Abraham se časti kao **praotac (patrijarh)** triju velikih monoteističkih religija. Za Židove, kršćane i muslimane on je prvi vjernik koji je povjerovao u Boga.

Imena

ŽIDOVI – dobili ime po pokrajni Judeji
HEBREJI – tako su ih nazivali Egipćani jer su bili stranci u njihovoj domovini
IZRAELCI – ime dobili po drugom imenu patrijarha Jakova, Izrael što znači "borac s Bogom"

Židovstvo

- najstarija monoteistička religija
- počiva na objavi Boga Mojsiju na brdu Sinaj i davanju Zakona

JAHVE – "Ja sam onaj koji jesam"
- tajanstveni, živi i prisutni Bog
- stvoritelj i vladar čitavoga svijeta
- Adonai, Sabaoth...
- za svoj narod odabire Abrahamove potomke

Biblija

1. Zakon, Tora ili Petoknjizje

- objava Mojsiju na brdu Sinaj
- sadrži mnoštvo propisa i uputa = Dekalog

2. Proročke knjige – bilježe Božje poruke Izraelsima u važnim životnim trenutcima

3. Spisi – su raznorodne knjige (Psalmi, Mudrosne knjige, tužaljke, povjesne knjige...) u kojima je zabilježeno razmišljanje Izraelskog naroda

Talmud – tumači Mojsijev zakon

Zbog posebnog odnosa prema Riječi Božjoj Židovi se smatraju

NARODOM KNJIGE.

Biblija – knjiga koju kršćani označavaju kao Stari zavjet, za židovski je narod knjiga Božjeg spasenja, SVETA KNIGA.

Izabranje, Savez, Zakon i obećanje – temeljne teme u 24 knjige hebrejske Biblike.

Sinagoga

- mjesto okupljanja židovske zajednice na slušanje Božje riječi i molitvu

SINAGOGA – mjesto okupljanja židovske zajednice na slušanje Božje riječi i molitvu. Nakon uništenja jeruzalemskog hrama (70.g.) sinagoge su postale središta židovskog života. Okrenute su prema Jeruzalemu.

Hram

• središte židovskog kulta. Glavno mjesto u Hramu bila je Svetinja nad svetinjama u kojoj se čuvao Kovčeg Saveza

Rabin

• Židovski vjerski učitelj i tumač TORE

Menora

• simbol Židovstva

MENORA – je sedmerokraki ili osmerokraki svijećnjak od kojih je osmerokraki osobito važan za vrijeme Hanuke, dok je sedmerokraki svećnjak bio jedan od glavnih objekata u šatoru

za vrijeme lutanja Hebreja pustinjom koja je trajala 40 godina. Osobito je važna u Hramu u Jeruzalemu. Menora je simbol židovstva.

Davidova zvijezda ili šesterokraka zvijezda

- znak Židovstva

DAVIDOVA ZVIJEZDA ili šesterokraka zvijezda znak u obliku dva trokuta koji su spojeni u heksagram, a simboliziraju prožimanje i pomirenje dvije suprotne strane života: neba i zemlje, duha i materije, svjetla i tame, nevidljivog i vidljivog svijeta. U Starom vijeku ovaj simbol nalazi se kod različitih naroda, a u Židovstvu tek od 7 st. na jednom hebrejskom pečatu koji je bio nađen u Sidonu. Na I. cionističkom kongresu u Baselu 1897. proglašena je židovskim nacionalnim amblemom, a od 1948. nalazi se na zastavi države Izrael.

SINTEZA S AKTUALIZACIJOM

(povezivanje pojmove s pojašnjnjem)

<https://wordwall.net/hr/resource/592971/%c5%beidovstvo-ponavljanje>

ŽIDOVI su dobili naziv po pokrajni Judeji.

HEBREJI – tako su ih nazivali Egipćani, a označava ljudi koji borave u tuđini.

IZRAELCI – naziv dobiven prema drugom imenu patrijarha Jakova, Izrael što znači „borac s Bogom“.

SINAGOGA – mjesto okupljanja židovske zajednice na slušanje Božje riječi i molitvu.

HRAM – središnje mjesto židovskog kulta. Glavno mjesto u Hramu bila je Svetinja nad svetinjama u kojoj se čuvalo Kovčeg Saveza.

RABIN – židovski vjerski učitelj i tumač Tore

MENORA – je sedmerokraki ili osmerokraki svijećnjak

DAVIDOVA ZVIJEZDA ili šesterokraka zvijezda nalazi se na zastavi države Izrael

ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE – OSMOSMJERKA

U osmosmjerici se krije 13 pojmove koji se odnose na Židovstvo

a) Pronađi ih i podcrtaj! Skrivene riječi jesu: **MONOTEIZAM, ABRAHAM, ZAKON, JAHVE, RABIN, HEBREJI, JAKOV, SPISI, MENORA, HRAM, PETOKNJIŽJE, TALMUD, TORA**

	b) Napiši na crtlu slova koja nisu korištena <hr/> c) Najstarija monoteistička religija zove se <hr/>																																																																																
	<table border="1"><tr><td>M</td><td>O</td><td>N</td><td>O</td><td>T</td><td>E</td><td>I</td><td>Z</td><td>A</td><td>M</td></tr><tr><td>E</td><td>E</td><td>S</td><td>P</td><td>I</td><td>S</td><td>I</td><td>A</td><td>B</td><td>M</td></tr><tr><td>N</td><td>V</td><td>O</td><td>K</td><td>A</td><td>J</td><td>A</td><td>K</td><td>R</td><td>Z</td></tr><tr><td>O</td><td>H</td><td>R</td><td>A</td><td>M</td><td>I</td><td>A</td><td>O</td><td>A</td><td>T</td></tr><tr><td>R</td><td>A</td><td>B</td><td>I</td><td>N</td><td>D</td><td>U</td><td>N</td><td>H</td><td>O</td></tr><tr><td>A</td><td>J</td><td>T</td><td>A</td><td>L</td><td>M</td><td>U</td><td>D</td><td>A</td><td>R</td></tr><tr><td>H</td><td>E</td><td>B</td><td>R</td><td>E</td><td>J</td><td>I</td><td>J</td><td>M</td><td>A</td></tr><tr><td>P</td><td>E</td><td>T</td><td>O</td><td>K</td><td>NJ</td><td>I</td><td>Ž</td><td>J</td><td>E</td></tr></table>	M	O	N	O	T	E	I	Z	A	M	E	E	S	P	I	S	I	A	B	M	N	V	O	K	A	J	A	K	R	Z	O	H	R	A	M	I	A	O	A	T	R	A	B	I	N	D	U	N	H	O	A	J	T	A	L	M	U	D	A	R	H	E	B	R	E	J	I	J	M	A	P	E	T	O	K	NJ	I	Ž	J	E
M	O	N	O	T	E	I	Z	A	M																																																																								
E	E	S	P	I	S	I	A	B	M																																																																								
N	V	O	K	A	J	A	K	R	Z																																																																								
O	H	R	A	M	I	A	O	A	T																																																																								
R	A	B	I	N	D	U	N	H	O																																																																								
A	J	T	A	L	M	U	D	A	R																																																																								
H	E	B	R	E	J	I	J	M	A																																																																								
P	E	T	O	K	NJ	I	Ž	J	E																																																																								
	VREDNOVANJE - Izlazna kartica Učenik navodi tri sličnosti i tri razlike između Židova i kršćana																																																																																
	<table border="1"><tr><td>MOŽEŠ NAPISATI RIJEČ ILI NACRTATI ZNAK</td><td>ŽIDOVI</td><td>KRŠĆANI</td></tr><tr><td>SLIČNOSTI</td><td></td><td></td></tr><tr><td>RAZLIKE</td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>	MOŽEŠ NAPISATI RIJEČ ILI NACRTATI ZNAK	ŽIDOVI	KRŠĆANI	SLIČNOSTI			RAZLIKE																																																																									
MOŽEŠ NAPISATI RIJEČ ILI NACRTATI ZNAK	ŽIDOVI	KRŠĆANI																																																																															
SLIČNOSTI																																																																																	
RAZLIKE																																																																																	
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	Prepoznavanje, odgovaranje na pitanja – prisjećanjem, postavljanjem pitanja, traženjem odgovora Prezentacija – Židovstvo Povezivanje pojmove s pojašnjnjem u digitalnoj aplikaciji WordWall Osmosmjerka Izlazna kartica za vrednovanje																																																																																
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	Učenici vrednuju usvajanje sadržaja prepoznavanjem fotografija, prisjećanjem, prepričavanjem Učenici postavljaju pitanja, traže pojašnjenje, obrazlažu svoje odgovore uz pomoć prezentacije kako bi vrednovali jesu li razumjeli nove pojmove Učenici povezuju pojmove s pojašnjnjem vrednujući ono što su memorirali uz pomoć digitalnog alata WordWall Učenici otkrivaju nove pojmove i konačni odgovor uz pomoć osmosmjerke																																																																																

	<p>Učenici uz pomoć izlazne kartice vrednuju što su naučili i trebaju li dodatno raditi kod kuće, pomoću sažetaka i pripremljenih digitalnih materijala</p>
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	<p>Prisjetiti se i znati prepoznati fotografije koje su vidjeli ili o tome slušali na drugim predmetima ili posjetili, povezujući ono što su naučili s primjerima iz života, prepričavanjem Postavljaju pitanja, traže pojašnjenje, obrazlažu odgovore Učenici povezuju nove pojmove s pojašnjnjem kako bi vrednovali svoje znanje u aplikaciji WordWall Učenici u osmosmjerici otkrivaju nove pojmove i konačni odgovor</p>

DODATNI ELEMENTI¹

Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	Hrvatski jezik OŠ HJ A. 5. 1. Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom. OŠ HJ C.5.3. Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju. Povijest POV OŠ E.5.2. Učenik objašnjava obilježja religija u civilizacijama i kulturama staroga svijeta. MEĐUPREDMETNE TEME: UPORABA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE ikt C 2. 3. Učenik uz učiteljevu pomoć ili samostalno uspoređuje i odabire potrebne informacije među pronađenima. ikt C 2. 4. Učenik uz učiteljevu pomoć odgovorno upravlja prikupljenim informacijama. UČITI KAKO UČITI uku B.2.4 Učenik na poticaj učitelja, ali i samostalno, samovrednuje proces učenja i svoje rezultate te procjenjuje ostvareni napredak uku C.2.3. Učenik iskazuje interes za različita područja, preuzima odgovornost za svoje učenje i ustraje u učenju. uku D.2.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spremjan je zatražiti i ponuditi pomoć. OSOBNI I SOCIJALNI RAZVOJ osr A.2.4. Razvija radne navike. osr B 2.2. Razvija komunikacijske kompetencije. osr B 2.4. Suradnički uči i radi u timu. osr C.2.4. Razvija kulturni i nacionalni identitet zajedništvom i pripadnošću skupini
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	Istraživanje o Židovstvu – povijest Prikaz puta kojim je išao Abraham (karta) - geografija Korištenje informacijske tehnologije – informatika Razvoj komunikacijskih kompetencija – hrvatski jezik
Aktivnosti koje obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	Fotografije su prilagođene učenicima s poteškoćama. Učenici s poteškoćama trebaju znati prepoznati da se pojedini pojmovi razlikuju od kršćanstva. U središnjem djelu sata učenici postavljaju pitanja ako postoje nejasnoće i traže pojašnjenje. Učenici povezuju pojmove s pojašnjnjem uz pomoć drugih učenika ili profesora ili sažetka Učenici ako žele rješavaju osmosmjerku uz pomoć učitelja ili učenika

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnoga poziva. Nisu obvezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene metodičkih preporuka.

Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Fotografije su prilagođene nadarenim učenicima. Učenici trebaju znati prepoznati i obrazložiti zašto se pojedini pojmovi razlikuju od kršćanstva. U središnjem djelu sata učenici postavljaju pitanja, obrazlažu odgovore (povezujući informacije koje su memorirali tijekom posjeta muzeja, gradova ili gledanja dokumentarnih emisija) Učenici povezuju pojmove s pojašnjenjem te pomažu učenicima s poteškoćama. Učenici rješavaju osmosmjerku te pomažu učenicima s poteškoćama
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	https://wordwall.net/hr/resource/592971/%c5%beidovstvo-ponavljanje
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	Biblija, Rječnik biblijske teologije, Biblijski leksikon, http://biblija.ks.hr/ Roy H. Schoeman: Spasenje dolazi od Židova. Uloga židovstva u povijesti spasenja od Abrahama do drugog dolaska, Benedikta, 2015.